

FØROYA SOSIAL-DEMOKRATUR

FRÆLSI

JAVNAÐUR

BROÐURSKAPUR

Nr. 19

Lýsingarprísur fyri mnt: 12 oyru á
1. síðu, 10 oyru á 3. og 4. síðu

Leygardagin 10. mei 1947

Bladið verður bílagt á posthúsinum, og
kostar kr. 2,00 + porto um fjórðingsárið

21 árg.

1. mei og 5. mei.

Menniskjan hevur altíð valt sær merkisdagar. Hitt einstaka menniskjad hevur vissar dagar, sum tað leitar til, sum tað dregur minni úr, og sum tað kann draga styrka frá. Lond hava eisini merkisdagar. Tjóðardagar, sum tjóðin halgar, og sum hon hevur sum varðar ella minnissteinar á sínum vegi. Verðöldin óll kann eisini hava sínar merkisdagar.

Ringar tíðir kunna hava verið, ragnarrokstíðir, úlvtíðir, tá ið óll mannaættin válaði í myrkri, suffaði undir trongdum og neyðum og ynskti trálíga eftir, at tað skuldi dagast, og ein sólarglotti koma undan.

Tær stóru arbeidarafföldirnar hava valt 1. mei til sín merkisdag. Mei skal vera hin blíði, smilandi mánaðurin. Tá er tað, livið í jörðini fer at kvaklast við aftur aftan á langan vetrardúr, og fjóldin óll sum hon er fer at vakna. Mei er ein so vónrikur mánaður, hann er sum skapandi og elvir óllum at hava góðar vónir og venta hitt besta.

Arbeidarastætturin var einferð ein stættur, sum ikki livdi á ljóssíðu livsins. Hann var litíð mettir, stóð lágt í mentun og upplýsingi, og kor hansara vóru mangan ring. Yvirvaldið hevði ringt eyga á honum, og tað vóru tær tíðir, at tað var bannað arbeidarunum at taka seg saman ella sýna seg í skrudgongu.

Vit kunna siga, at í flestu londum eru tær tíðirnar broyttar og tað stórliga. Arbeidarastætturin er ein stættur, sum er í meti nú. Hann telur, eg menn úr hansara liði sita nú í stjórnaressum og skipa fyri londum og rikjum.

Tað er heldur ikki so nógv at kenna tað stættarstríð og tær misskiljingar, beiskleikar, sum áður vóru. Menniskjan, tað má sigast, hon er í mongum lutum gingin fram. Teir ymisku stættirnar kunna betri skilja hvør annan. Teir skilja eisini, at allir stættir, allir samfelagslimir, eru partar av somu heild, og tá ið ein limur liður órætt og verður órættvist viðfarin, liður samtíðis óll heildin. Stættirnar kunna eisini koma á tal við hvør annan og finna til semingar.

1. mei er vónardagurur, ein blómudagur við flóggum og sprettandi livi. Latíð okkum vóna, at hann boðar frá góðum tíðum, rikum tíðum, og tíðum, tá ið menn og stættir skilja hvør annan, fata krøvini og hvat ið er fyri neyðini at liva eitt ríkt menniskjansligt liv.

5. mei er eisini vordin ein minnis- og merkisdagur. Vit minnst enn ta fróí, vit kendu hin 5. mei fyri 2 árum síðan, tá ið tíðindini komu, at vápnini fóru at verða slungin í slíðran aftur, og hin myrka ragnarokstíðin kundi vónast at vera at enda.

Vit hövdu nógv at hugsa um tá, framtíðin var dimm og ókend, men vit loyvu okkum tó at hava ljósar mei-vónir.

Tað er at siga, at mei-vónirnar frá hinum glæsiliga og hátíðarlíga 5. meinum hava hesa farnu tíð mangan verið kámar. Alt tað, ið var so vónríkt tá, hevur ofta verið sortnað. Vit væntaðu, at menniskjan sum ein glitrandi fuglur Fönix kom burtur úr hesum bálinum, logað hevði, nýggj bæði uppá sál og likam. Men tað var tianverri ikki. Tær gomlu fjaðrarnar, tað gamla lyndið var ikki brent, alt hekk uppi í menniskjanum, sum rópti og fagnaði friðinum.

Men latíð okkum nú, vit fagna hesum 5. mei'num, ikki vónsvikjast og fella heilt í fátt, um so nógv av tí, vit hövdu væntað ikki gekk út. Latíð so vónirnar spretta, nú, summarið er at búast. Hin vónríki er tann, ið byggir upp. Vit eiga hóast tað ikki at gera okkum blind og fjala heimsins veruleikar fyri okum. Men betri eru teir vónríku spádómarnir, og latíð so teir vónríku spádómarnar vinna á sinni okkara, nú vit hava heilsað hesum merkisdegi, sum var inngangurin til tann frið, allur heimurin so tungliga longdist eftir.

HAVNAR TENNISFELAG

Mánadagin 12. mai 1947 kl. 8 1/2
verður fundur í Tórshøll fyri
limir og fólk, ið ynskja at
gerast limir.

Næmdin.

Bókmentir.

JÓAN CHR. POULSEN

HESTSGØGA

Felagid Vardin — Tórshavn 1947.

Tað skal alt fyri eitt verða sagt, at henda bók, sum her verður tikin til ummælis, er sera áhugaverd og væl sett saman, og eigur hvør Føroyingur við ansi fyri fólki sínum og sögu tess at onga sær hana og lesa hana.

Hon er sjálvandi, sum navn- ið sigur, ein bók um vissa oyggj og vissa bygd í Føroyum. Men so sum sögan hjá hesari bygd her er frálýst, hóskar hon til allar bygdir í Føroyum. Viðurskiðini og korini hjá fedrum okkara í hesum landi, sum bygt var av smáum avstongdum bygðalögum, vóru so eins og meinlik, at hóast tey so kundu gerast heldur rúmligari og lættari í einstökum plássum, ein bygðasöga, ið er soleiðis uppbygd sum HESTSGØGA, kann geva eina heildarmynd av øllum landinum.

Hövundurin sýnir okkum her greiðliga og skilaliga, hvussu vinnuliv, arbeidsliv var skipað í slikari bygd. Hvussu felagskapur og hjálpssemi máttu vera grundarstuðlarnir undir slikum bygðasamfelagi úti í stórhavinum, um tað skuldi kunnað rökjast. Hvussu hitt gamla føroyska samfelagið hvíldi á sjálvbjargni: stuðulin uttan frá kundi tó ikki lita uppá. Handilsskapur var ikki fyri seg komin, og útflutningur var einsháttadur og fátæksligur, og eisini langt eftir tað, at frihandil var fingin, mátti húshaldið byggjast á tað, landið gav av sær. Savna saman summ-

arið og í góðum innlögutiðum at liggja inni við veturin, og tá ið tær vánaligu tíðirnar komu.

Teir ovurhonds og fyri okkum, Føroyar nú byggja, ófatalligu trupulleikar, fólkið hevur havt, letur hövundurin okkum fáa kenslu av: Arbeidið á sjógv og landi, í haga, í björgum. Bert tað at hoyra um aktingina, sita uppi yvir neytunum, at tey ikki skuldu fara útav, letur okkum gruna stríðið fyri livinum hjá hesum fólki. Róðrar, doktararóðrar, tá ið litíð var hugsandi um at koma fram, og so var móðin og vandin til einkis: sjúklingurin var deyður, tá ið aftur var komið. Skjúts, ein ófór byrði, ið lá á monnum, bæði tung og vandamikil, tí farið skuldi vera, hvat ið ástóð og næstan hvussu likindini vóru. Føroya fólks söga tætt at okkara dögum er ein söga um neyðartíðir, fellisár, landasjúkur og skaðar í björgum og á sjónum, tá ið bátar fóru við heilari manning, og bygdir sótu eftir við berum konufólki og börnum. Slikt merkti, men tað herdi eisini og vandi upp eina kroppsliga og andaliga sterka slekt. Við at kanna söguna um slik einslig mannfeløg kenna vit okkum at undrast, at menniskjan er so sálarliga seig og áhildin, at hon fótur seg og verður við at krókja seg fastan til land og heimbyli.

Frásöguhátturin í bókini er so, at evnið gerst ikki stírt ella turligt, og tað skemtingarsama setir eisini sin hugnaliga dám á hana. Hövundurin er sagn- og sögurikur sum fáur, og hann letur sagnir og hendingar sjálvar tala, Tað ger bókin livandi og

Vit levera

KJOT-PYLSUR-FLESK
OG KONSERVERS

í allar bestu kvalitetum.

Umboð:

Otto Jacobsen

Vestmanna

S. HOULBERG A/S

Fedeverar - Pølser - Leverpostej og Konserverfabriker

Statskontrol 352

KØBEN

KØBENHAVN